

Környezeti vizsgálat

(a 2/2005.(I.11.) Korm. rendelet szerint)

*Zsámbok község
településrendezési tervének és
helyi építési szabályzatának módosításához*

Z S Á M B O K

Környezetvédelmi és Kutatásfejlesztési Kft.
3000 Hatvan, Csaba Vezér út 9.
www.enviroscience.eu

MEGRENDELŐ: Zsámbok Község Önkormányzata
2116 Zsámbok, Bajza Leke tér 10.

KÉSZÍTETTE: Enviroscience Kft.
3000 Hatvan, Csaba Vezér út 9.

KÉSZÜLT: 2020. május 7.

Összeállította:

.....
Dr. Szabó István
ügyvezető igazgató
(mérnöki kamarai szám: 13-15816)

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	3
1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE.....	5
1.1. A környezeti vizsgálat fogalma és célja.....	5
1.2. Előzmények és tematika	5
1.3. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása	6
1.4. A környezet védelméért felelős hatóságok véleményének beépülése	7
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai	8
2. A TERV RÖVID ISMERTETÉSE.....	9
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése.....	9
2.1.1. <i>Zsámbok táji, természeti és épített környezetének jövőképe.....</i>	<i>9</i>
2.2. Tartalmi összefoglalás	10
2.2.1. <i>Beépítésre szánt területekre vonatkozó előírások.....</i>	<i>10</i>
2.2.2. <i>A beépítésre nem szánt területekre vonatkozó változások.....</i>	<i>11</i>
2.3. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal.....	11
2.3.1. <i>Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) .....</i>	<i>11</i>
2.3.2. <i>Pest Megyei Területfejlesztési Stratégia és Operatív Program .....</i>	<i>13</i>
2.3.3. <i>Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió.....</i>	<i>13</i>
3. A MEGVALÓSÍTÁS KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA.....	15
3.1. A terv céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal.....	15
3.1.1. <i>IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program.....</i>	<i>15</i>
3.1.2. <i>Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia.....</i>	<i>19</i>
3.1.3. <i>Nemzeti Tájstratégia.....</i>	<i>19</i>
3.1.4. <i>Megfelelés területrendezési tervek környezeti célkitűzéseinek.....</i>	<i>21</i>
3.2. A környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése és figyelembevétele a tervben.....	21
3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.....	21
3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése.....	22
3.4.1. <i>A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv, megvalósítása jelentősen befolyásol.....</i>	<i>22</i>
3.4.2. <i>A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása.....</i>	<i>22</i>
3.4.3. <i>Fenálló környezeti konfliktusok .....</i>	<i>24</i>
3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása.....	25
3.5.1. <i>Természeti erőforrás közvetlen igénybevételével vagy környezetterhelés közvetlen előidézésével járó változtatások .....</i>	<i>25</i>
3.5.2. <i>Társadalmi, gazdasági folyamatokat kiváltó, ösztönöző változtatások, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak.....</i>	<i>25</i>
3.6. A terv megvalósulása esetén a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése ...	25
3.6.1. <i>Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés.....</i>	<i>26</i>
3.6.2. <i>Közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése .....</i>	<i>27</i>
3.7. A terv értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása	28

3.8. A kulturális örökségre gyakorolt hatás részletes értékelése	28
4. A TERV KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSAINAK ELKERÜLÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK	30
5. JAVASLAT KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA	31
6. MONITOROZÁSI JAVASLATOK	32
7. ÖSSZEFOGLALÓ	33
8. MELLÉKLET	35

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. A környezeti vizsgálat fogalma és célja

Napjainkban alapvető elvárás, hogy mind az országos, a térségi és a települési, valamint az ágazati koncepciók, programok, tervek készítése, megvalósítása során érvényesülnie kell környezetvédelem érdekeinek. A környezetvédelmi szempontok beépítésének módjáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény (továbbiakban Ktv.) 43. és 44. § -a rendelkezik.

A Ktv. 43. § (4) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdés b) pontja értelmében a helyi önkormányzati határozattal előírt terv, vagy program készítésekor külön jogszabály alapján környezeti értékelést magában foglaló környezeti vizsgálatot kell lefolytatni. A Ktv. 43. § (5) bekezdésében előírtak szerint:

„(5) A (4) bekezdés szerinti külön jogszabály meghatározza azokat a terveket, illetve programokat, amelyeknél a környezeti vizsgálat

a) kötelező, vagy

b) szükségessége a várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározása alapján, a külön jogszabályban foglalt szempontok figyelembevételével dönthető el.”

A Ktv. 43. § (7) bekezdésében leírtak rögzítik a környezeti vizsgálat és értékelés célját. „(7) A környezeti értékelés a terv, illetve program, valamint ezek céljait és földrajzi kiterjedését figyelembe vevő ésszerű változatai megvalósításának várható jelentőskörnyezeti hatásait azonosítja, írja le és értékeli”

1.2. Előzmények és tematika

Zsámbok Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 111/2016. (X.27.) sz. önkormányzati határozatában döntött a település Településfejlesztési Koncepciójának (TFK), Településszerkezeti Tervének (TSZT) és Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) felülvizsgálatának szükségességéről.

Jelen munkaanyagunkban az új településrendezés eszközeinek elkészítését környezeti szempontok alapján értékeljük. A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KR) tartalmazza. Tekintettel arra, hogy a településrendezési koncepció kidolgozása közben a környezeti értékelés és a konfliktusok feltárása sem a településsel és környezetével, sem a változtatásokkal kapcsolatban nem tárt fel jelentős környezetvédelmi problémákat Zsámbok község önkormányzata a környezeti vizsgálat elhagyását kezdeményezte. Az új településrendezési eszközöket véleményező, PE/AF/00022-2/2017 ügyiratszámú válaszában a Pest Megyei Kormányhivatal kérte a környezeti vizsgálat lefolytatását, amelyet az Önkormányzat utólag elvégeztetett.

A Kormányhivatal a KR 1. § . (3) a) pontjára hivatkozta, miszerint a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat 6 lefolytatása és környezeti értékelés készítendő. Zsámbok Község Önkormányzata (2116 Zsámbok Bajza Lenke tér 10.) az ENVIROSCIENCE Környezetvédelmi és Kutatásfejlesztési

Kft.-t (2100 Gödöllő, Palotakert 9. II./1) bízta meg, hogy állítsa össze Zsámbok község településfejlesztési koncepcióinak környezeti elemzését.

Zsámbok új, a Pestterv által készített, településfejlesztési koncepciójához a településrendezési kódex tartalmi követelményei szerinti megalapozó vizsgálatok készültek. A településrendezési eszközök készítéséhez megkért államigazgatási szervek adatszolgáltatásai alapján a vizsgálatoknak a szükséges mélységű kiegészítésére, pontosítására az „Alátámasztó és jóváhagyandó” munkarészekben került sor. A „Megalapozó vizsgálatok, helyzetfeltárás” és az „Alátámasztó és jóváhagyandó munkarészek” a tervezési területen a környezeti elemeinek állapotát és a környezeti hatótényezőket részletesen feltárták. A településrendezési eszközökben foglalt tervi elhatározások várható környezeti hatásait a „Alátámasztó javaslatok” szakági javaslatai, a „Tájrendezési javaslatok”, a „Zöldfelületi javaslatok”, valamint a „Környezeti hatások és feltételek” c. fejezetek tartalmazzák, de a „Közművesítési és hírközlési javaslatok” és „Közlekedési javaslatok” fejezetek is tartalmazznak olyan javaslatokat, amelyek kedvezőtlen környezeti hatások csökkentését, ill. elkerülését célozzák meg. A felesleges ismétlések elkerülése érdekében ezen fejezetek megállapításait jelen környezeti értékelésben nem ismétljük meg.

A környezeti értékelés a településrendezési eszközök kidolgozását és egyeztetését követően készült el. Így külön kerül véleményeztetésre a környezetvédelméért felelős állami szervekkel. A beérkezett vélemények alapján a településrendezési eszközök egyeztetésének véleményezési szakasza során a dokumentáció pontosításra, szükség esetén módosításra kerül.

A Képviselő-testület a környezeti értékelést a településrendezési eszközökkel egyidejűleg fogadja el. A környezeti vizsgálatnak az alábbi részekből kell állnia:

Környezeti jelentés (településrendezési eszköz esetén az ún. Véleményezési tervdokumentáció és az annak elkészítéshez vezető folyamat környezeti értékelése)

Konzultáció (mind az illetékes államigazgatási szervekkel, mind a nyilvánossággal, településrendezési eszköz készítése során az egyeztetés ún. véleményezési szakaszában)

A konzultáció eredményének beépítése jelen dokumentációba,

A jelentés elfogadásáról mind a környezetvédelméért felelős államigazgatási szerveket, mind a nyilvánosságot értesíteni kell. __

1.3. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés a településrendezési eszközök készítésének "a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről" szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben meghatározott véleményezési eljárásra kidolgozott dokumentációja részét képezi, a kiküldött környezeti értékelés tematikája szerint, magába foglalva annak egyes táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi, zöldfelületi munkarészeit.

A környezeti vizsgálat elvégzésére tehát a településrendezési tervek elkészítése után került sor és annak önálló munkarészeként. Az értékelés során a rendezés fejlesztési elképzeléseivel releváns programok, tervek és azok adatai kerültek felhasználásra.

Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT);

Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata - a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról (OFTK)

Pest Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió

Pest Megyei Környezetvédelmi Programja 2014-2020

A környezet védelméért felelős szervek által előzetes véleményezési eljárásban közölt információk, adatok.

1.4. A környezet védelméért felelős hatóságok véleményének beépülése

Zámbok Község Polgármesteri Hivatala az elkészített Környezeti vizsgálati dokumentációt 2020. február 14-én véleményezésre kiküldte a releváns hivataloknak véleményezésre. Az alábbi táblázatban a hivatalok válaszait összesítettük. A vélemények alapján a Környezeti vizsgálatot kiegészítettük az érintett védett ingatlanokra és örökségvédelmi területekre gyakorolt hatással, Budapest Főváros Kormányhivatala, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályának kérésének megfelelően (ld. 3.8. fejezet).

Megkeresett államigazgatási szerv/hatóság/hivatali szervezet	Válasz dátuma	Beérkezés időpontja	Iktatószám (Zámbok Község Polgármesteri Hivatal iktatószám)	Érdemi észrevétel
Duna Ipoly Nemzeti Parki Igazgatóság	2020. 03. 17.	2020. 03. 22.	DINPI 1383-1/2020 (H/40-15/2020)	Egyetért: a terv módosítás jelentős környezeti hatást nem idéz elő
Budapest Főváros Kormányhivatala, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály	2020. 03. 23.	2020. 03. 23.	BP/1006/00109-2/2020 (H/40-14/2020)	Módosítás: Ki kell térni az érintett védett ingatlanokra és örökségvédelmi területekre gyakorolt hatásra!
Nemzeti Népegészségügyi Központ	2020. 03. 11.	2020. 03. 16.	13714-2-2/2020/KBKHF (H/40-13/2020)	Nincs észrevétel.
Pest Megyei Kormányhivatal, Gödöllői Járási Hivatal	2020. 02. 18.	2020. 03. 02.	10.154/2020 (H/40-12/2020)	Elfogadásra javasolt.
Pest Megyei Kormányhivatal, Bányafelügyeleti Főosztály	2020. 02. 19.	2020. 02. 19.	PE/V/788-2/2020 (H/40-10/2020)	A dokumentáció ellen nem emel kifogást.
Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2020. 02. 18.	2020. 02. 18.	36300/670-1/2020 (H/40-9/2020)	Jelentős környezeti hatás nem található.

Megkeresett államigazgatási szerv/hatóság/hivatali szervezet	Válasz dátuma	Beérkezés időpontja	Iktatószám (Zsámbok Község Polgármesteri Hivatal iktatószám)	Érdemi észrevétel
Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi és Bányafelügyeleti Főosztály	2020. 04. 09.	2020. 04. 15.	PE/06/KTF/05990-3/2020 (H/40-16/2020)	Észrevételt nem tesz.
Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat	2020. 02. 17.	2020. 02. 18.	MBFSZ-HATÓSÁG/447-2/2020 (H/40-8/2020)	Hatáskör hiánya
Zsámbok község jegyzője	-	-	-	A dokumentáció ellen nem emel kifogást.
Hivatalosan tájékoztatott, releváns hivatalok, amelyek részéről nem érkezett válasz				
Közép-Duna Völgyi Vízügyi Igazgatóság				
Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály				
Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály				
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága				
Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Földhivatali, Növény- és Talajvédelmi, Erdészeti Főosztály				
Országos Kémiai Biztonsági Intézet				

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A várható környezeti hatások megítélése a pontos, konkrét fejlesztési igények hiányában némely pontokon nehézségekbe ütközik. A települési önkormányzattal közösen kialakított program szerint a településrendezési eszközök módosítása során új lakó, gazdasági, ipari és különleges terület kijelölése nem történt. A korábbi lakó és gazdasági terület kijelölések továbbra is megtartásra kerültek, így megmaradtak Zsámbok beépítésre szánt tartalékterületei. Ezen területek konkrét beruházás hiányában csak szerkezeti terv szinten jelöltek, szabályozásban a jelenlegi övezeteknek megfelelő övezeteket kapnak, így a korábbi kijelölések nyomán továbbra sem keletkeznek építési jogok.

A fejlesztési területek esetében a konkrét megvalósítási elképzelések, műszaki tartalmak, volumenek és tervek hiányában, a várható környezeti hatások megítélése, jelen tervezési szakaszban némely pontokon nehézségekbe ütközik, így egyes módosítások hatásának vizsgálatakor adódhatnak bizonytalanságok. Jelen dokumentum a rendelkezésünkre bocsátott önkormányzati elképzeléseken, valamint fejlesztési szándékokon alapszik.

A környezeti elemek jelen állapotára vonatkozó környezetvédelmi adatbázis korlátozottan állt rendelkezésre, ill. nehezen hozzáférhető, ezáltal egyes területrészekben a meglévő állapot leírása és az abból következő későbbi összehasonlítások, a monitoring, viszonyítási alap híján, nehezebben elvégezhető.

2. A TERV RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

Zsámbok 2005-ben kidolgozott településfejlesztési koncepciójának jóváhagyása óta eltelt 15 év alatt számos jelentős változás következett be a községben, a térségben, a szűkebb és tágabb környezetben, beleértve a Pest megyében lezajlott változásokat. A hatályban lévő településfejlesztési koncepció a jelenleg hatályos jogszabályi előírásoknak már nem felel meg, és a készítése óta eltelt közel másfél évtized során aktualitásából is veszített. A mai jogszabályi környezethez is igazodó és tartalmában is megújított új településfejlesztési és rendezési eszközök kidolgozása mára több okból is különösen időszerűvé és szükségesszerűvé vált. Az elmúlt évek során a reálfolyamatokban végbement és az intézményi feladat ellátási viszonyok terén bekövetkezett változások, a gazdasági válság hatásai és az újbóli fejlődés lehetőségei, a tágabb környezeti viszonyok megváltozása, a településfejlesztést is érintő jogszabályi változások együttes ismeretében döntött úgy Zsámbok Község Önkormányzata, hogy új településfejlesztési koncepciót készít, amelynek célja a településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és - amennyiben szükséges - módosítása.

Korszerű, helyi konszenzuson alapuló fejlesztési és rendezési, szabályozási dokumentumok nélkül a település felkészületlen a területi folyamatok kezelésére, kisebb az esélye a fejlesztési támogatások megszerzésére, az itt élő polgárok életminősége javítására, illetve a helyi gazdaság fejlesztésére. E konszenzus kialakítása érdekében a településfejlesztési koncepció céljai, javaslatai széleskörű partnerségen alapulnak. A munka során a korábban a településrendezési terv megalapozására kidolgozott fejlesztési koncepció most felülvizsgálatra, ártértékelésre került, az eltelt másfél évtized eredményei, a bekövetkezett változások, a településfejlesztési hangsúlyok részleges módosulása és az esetleges szemléleti változások beépültek a jelenlegi, új jogszabályi követelmények szerint készült településfejlesztési koncepcióba. Zsámbok településfejlesztési koncepciójának meghatározása a járási (térségi) összefüggések, valamint a tágabb Pest megyei és a budapesti agglomerációs hatások figyelembevételével, de alapvetően a helyi adottságokra, értékekre és érdekekre alapozottan történt.

A településfejlesztési koncepció célja és feladata a település fejlesztésénél figyelembe vehető pozitív adottságok és előnyök, illetve a fejlesztést megnehezítő, akadályozó negatív tényezők és konfliktusterületek feltárása, a település jövőképeinek megfogalmazása és a fő fejlesztési irányok, prioritások kijelölése, amelyek - területi vonatkozásait is figyelembe véve - iránymutatásul szolgálnak majd az elkövetkező időszak települési szintű ágazati fejlesztéseikhez és a településszerkezeti terv és a településrendezési szabályozás felülvizsgálatához. A terv előzetes célkitűzéseket fogalmaz meg a település társadalmi, gazdasági, valamint táji, természeti és épített környezetének jövőképre vonatkozóan. Fentiekből, tekintettel arra, hogy a környezetvédelmi vizsgálat tematikáját ez utóbbi terület érinti leginkább, ezért célkitűzéseit részletesen mutatjuk be a 2.1.1. fejezetben.

2.1.1. Zsámbok táji, természeti és épített környezetének jövőképe

A tervi célkitűzéseknek megfelelően Zsámbok a jövőben hatékonyan kihasználja sajátos egyedi erőforrásait (termőföld adottságok, táji, természeti értékek). A természeti környezetét és épített értékeit, hagyományait megőrző, azt fenntartható módon fejlesztő

településsé válik. A környezeti elemek kedvező állapota várhatóan tartósan jó marad, a községbe nem települnek szennyező források, és az értékeket veszélyeztető hatásokkal sem kell számolni, ennek nyomán a település természeti környezetének megőrzése biztosított. A tájhasználatban a megélhetést és jövedelemtermelést valamint a megőrzést egyaránt lehetővé tevő tájgazdálkodási módok válnak uralkodóvá. A mezőgazdasági termelésben a környezetkímélő ökológiai alapú gazdálkodás válik meghatározóvá. A lakosság körében és az épített környezet elemeiben növekszik a környezettudatosság által vezérelt gyakorlatok és technológiák használata. Csökken a környezetegészségi állapotot negatívan befolyásoló tevékenységek köre és mennyisége.

A védelem alatt álló ökológiai funkciójú területek háborítatlansága biztosított, és az Önkormányzat él a helyi védelem lehetőségével is. A korlátozásokkal hasznosítható természeti értékek mind nagyobb részben az ökoturizmus céljai és a bemutatás szolgálatába helyeződnek. A település zöldterületei bővülnek, újabb települési zöldterületek jönnek létre, a meglévők megújulnak.

A település felkészül a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira, a felszíni vizek elvezetésével (lezúduló nagy mennyiségű csapadék, illetve a belvíz) kapcsolatos hiányosságok felszámolásra kerülnek.

Mind társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból érvényesülnek a fenntarthatóság követelményei. A település lakossága és Önkormányzata további erőfeszítéseket tesz a nulla hulladék, valamint a körkörös gazdálkodás elveinek érvényesüléséhez.

2.2. Tartalmi összefoglalás

A Településszerkezeti tervben tervezett terület felhasználásbeli változásokat a Településszerkezeti tervről szóló határozat - tervezet 2.1. Területfelhasználási változások adatai és mutatói c. fejezet tartalmazza. A változásokat tekintve megállapítható, hogy ugyan új beépítésre szánt területek kijelölésre kerültek (1,46 ha), de ezeket kompenzálja az egyes beépítésre szánt területek visszaminősítése beépítésre nem szánt területté (2,76 ha) A változásokat jellegük szerint csoportosítva a két alábbi alfejezetben mutatjuk be a tervi sorszámok szerint.

2.2.1. Beépítésre szánt területekre vonatkozó előírások

1.) Új, beépítésre szánt terület kijelölése (tervi sorszámokkal)

6. sorszám: A sportpálya melletti területeken a különleges sportterület bővítése. Érintett helyrajzi szám(ok): 1142 hrsz.

2.) Lakó és vegyes területi kategóriák felülvizsgálata

1, 2, 3. sorszám: A tervezés keretében új vegyes terület fejlesztést néhány helyen jelöl ki a tervmódosítás a településközpont területén, a központi funkciók bővítése céljából. Érintett helyrajzi szám(ok): 717, 718, 719, 721, 722/1, 1086, 1110, 1110 hrsz.

12. sorszám: Településközponti vegyes terület átsorolása kereskedelmi-szolgáltató területbe és mezőgazdasági területbe. Érintett helyrajzi szám(ok): 1076/2

3.) Különleges beépítésre szánt területek kijelölése

4. sorszám: A településközpont területén a korábban tervezett sportpálya területének átsorolása sport-rekreációs területbe és övezetbe, a jelenlegi területhasználat miatt.

Érintett helyrajzi szám(ok): 1104, 1105, 1106/3 hrsz.

7. sorszám: A sportpálya melletti területeken kisebb kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kijelölése. Érintett helyrajzi szám(ok): 1142 hrsz.

2.2.2. A beépítésre nem szánt területekre vonatkozó változások

1.) Beépítésre szánt terület visszaminősítése beépítésre nem szánt területté

5. sorszám: A temető területe egy részének átsorolása mezőgazdasági területbe az itt meglévő funkciók miatt. Érintett helyrajzi szám(ok): 354/1 hrsz.

8. sorszám: A sportpálya melletti területeken korábban kijelölt lakóterület helyett új zöldterület kijelölése. Érintett helyrajzi szám(ok): 1142 hrsz. 12. sorszám: Településközponti vegyes terület átsorolása kereskedelmi-szolgáltató területbe és mezőgazdasági területbe. Érintett helyrajzi szám(ok): 1076/2

14. sorszám: A belterület déli szélén lakóterületek átsorolása mezőgazdasági területbe, a jelenlegi területhasználat miatt. Érintett helyrajzi szám(ok): 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037 hrsz.

2.) Beépítésre nem szánt területen belüli területfelhasználás változások

9. sorszám: A belterülettől dél-nyugatra különleges rekreációs terület kijelölése, ahol az Önkormányzat szabadidőparkot, rekreációs parkot kíván létrehozni. Érintett helyrajzi szám(ok): 057/34 hrsz.

10. sorszám: Jelentős biológiai aktivitás növelő beruházás a korábbi mezőgazdasági területek átsorolásával természetközeli terület kategóriába, a közigazgatási terület déli részén. Érintett helyrajzi szám(ok): 010/1, 010/2, 011/1, 011/2, 012, 015/1, 015/3 hrsz.

11: A tervmódosítás során új vízgazdálkodási területet jelöl ki a terv (övárók). Érintett helyrajzi szám(ok): 097/11, 087/16 hrsz.

3.) Konceptió váltás

13: A belterület nyugati szélén korábban tervezett elkerülő út törlése a tervből.

2.3. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

2.3.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatának mellékleteként fogadta el az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK). Ez alapján „A Konceptió integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok terület dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz vállalásaihoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára.”

„a Konceptió egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, melyeket az átfogó gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokban jelenít meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban”

Az OFTK előzménye volt Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK) és az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió (OFK), amelyeket 2005-ben fogadták el. Az értékelésük alapján a területfejlesztési politika céljai sem kellően sem időarányosan nem teljesültek.

Az OFTK fejlesztéspolitikai és területfejlesztési célkitűzései között meghatározza a nemzeti jövőképet, a horizontális szempontokat és alapelveket, a fejlesztéspolitikától elvárható eredményeket, a középtávú (2014-2020) fejlesztési prioritásokat, illetve a hosszú távú (2014-2030) fejlesztési célkitűzéseket.

Az elvárt térszerkezeti jövőképet, a hosszú és középtávú fejlesztési célkitűzéseket, horizontális szempontokat és alapelveket, a várt eredményeket a Területpolitikai irányok és teendők c. fejezetében tárgyalja. A Területpolitikai irányok és teendők c. fejezetében tér ki a térszerkezeti jövőképre, a hosszú és középtávú fejlesztési célkitűzésekre, horizontális szempontokra és alapelvekre, a fejlesztéspolitikától elvárható eredményekre.

Pest megye és az agglomeráció kérdéseivel a Szak- és területpolitikai fejlesztési irányok c. fejezetben foglalkozik, különös tekintettel a közlekedés, a fokozódó beépítés és a települések összenövése, a valós településközpontok hiánya, az oktatási-nevelési közszolgáltatás problémáira, melyek megoldása csak a települési és a megyei szereplők koordinált együttműködésével képzelhető el.

Budapest és Pest megye vonatkozásában az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg:

„A gazdasági dinamizálása, több lábon álló gazdaságfejlesztés, egyszerre építve a feldolgozóipari- és agrár-tradíciókra, valamint az új iparágak, szolgáltatások fejlesztésére. Befektetés-ösztönzés, a tőkevonzó képesség javítása, az egyes térségek endogén erőforrásaira alapozva. A gazdasági húzóterések innovációs- és versenyképességének javítása, az M0-ás körgyűrű és a Ferihegyi Gazdasági Övezet logisztikai-vállalkozási zónáinak fejlesztése, amegye leszakadó térségeinek gazdasági felzárkóztatására kiemelten építve a KKV (kis és középvállalkozások) szektorra.

Társadalmi megújulás, a közösségek és a bizalom erősítése, az együttműködések ösztönzése és intézményesítése, a családi értékek előtérbe helyezése, a lakosságának egészségi állapotának javítása, az oktatás intézményi- és tartalmi megújítása, kiemelt figyelmet fordítva a gazdaság igényeire. Területi és társadalmi kohézió, az esélyegyenlőség javítása.

A térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása, a metropolisz térség, benne Pest megye hálózatos térstruktúrájának kialakítása, a térség geostratégiai adottságainak jobb kihasználása, a belső közlekedési kapcsolatrendszer fejlesztése kiemelten az elővárosi közlekedés, valamint a térségi központok és vonzaskörzeteik tekintetében. Tervezett, koordinált térségfejlesztéssel, takarékos területhasználattal a metropolisz régió többi szereplőjével együttműködő, emellett vonzó, kiemelkedő környezeti feltételeket és életminőséget biztosító tér kialakítása.”

„Pest megyei települések többsége nem tagja az agglomerációnak, de a megye városainak mindegyike csatlakozhat a Budapest üzleti nagytérségének peremén található” belső gyűrű városai” füzér egyes tagjai körül kialakuló markáns és specializált várostérségi gazdaságfejlesztéshez. ...Mindez nyilván nem támogatja az urbanizáció területi kiterjedését, sőt, alapvetően (de nem kizárólagosan) Pest megye egyes térségeiben fejleszthető tovább a népesség-tömörülés rekreációs és egészségügyi igényeit kiszolgáló zöld gyűrű.”

2.3.2. Pest Megyei Területfejlesztési Stratégia és Operatív Program

A Pest Megyei Területfejlesztési Stratégia és Operatív Program végleges anyagát a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács 2003. december 4-én fogadta el. Alapja a részletes helyzetfeltárás, mely a statisztikai és dokumentumelemzésen túl helyszíni vizsgálatokra és nagyszámú interjúra épült. A térség-településfejlesztési program, a gazdaság, a turizmus, a humán infrastruktúra (oktatás, egészségügy, szociális kérdések) és a fizikai infrastruktúra (közlekedés, közmű, környezet) ágazatokra.

„Összefoglalva, szlogenszerűen Pest megye jövőképe a következőképpen fogalmazható meg: Pest megye Budapesttel együtt fejlődő térség, amely a központi helyzetéből fakadó előnyöket maximálisan kihasználja, ezáltal lakossága számára magas színvonalú élet- és munkalehetőségeket nyújt a megye minden térségében egyaránt. A megye tervezési-, tudásbázis-, és partnerség-fejlesztési tevékenységének eredményeképpen a spontán szuburbanizációt tervezett, koordinált térségfejlesztés váltja fel az EU-s elveknek megfelelően, az EU-s támogatási pályázati forrásokat a lehető legnagyobb mértékben hasznosítva.”

A térségfejlesztést érintő intézkedéseket a település-rehabilitáció, a térségi zöldterület fejlesztés („Pest megyében a zöld területek, különösen az egyre terjedő agglomerációban, jelentősen fogynak, állapotuk gyakran kiábrándítóan szemetes, elhanyagolt. A mezőgazdasági területek nincsenek művelve. A települések egyre újabb, hajdan szemet gyönyörködtető, erdős lankákat foglalnak el, vágják ki a fákat és szórják be a lecsupaszított domboldalakat házakkal. A lakópark építés, üdülőterületek belterületbe vonása – irányítatlanul – egyre nagyobb lendületet vesz”), az intézményfejlesztés („Cél, hogy a kistérségi irodák multifunkcionálisak legyenek, azaz képesek legyenek az információk gyűjtésére, szolgáltatására, pályázásra, pályázási/pályáztatási tanácsadásra, a térségfejlesztés minden beavatkozási területén, a tudásbázis-fejlesztés „a perifériákon a tudásbázis fejlesztésével jelentős javulást lehetne elérni az önkormányzatitevékenység minden területén”) és a partnerségi programok („A főváros és az agglomeráció egymás rovására próbálja megoldani, illetve érdekeit érvényesíteni”) témaköreiben fogalmazza meg.

Zsámbok esetében a meglévő beépült településrészek igazodnak a meglévő domborzati, táji adottságokhoz, túlzó mértékben kijelölt fejlesztési területek nem jellemzőek. A településen problémát elsősorban a kedvezőtlen demográfiai folyamatok és a gazdasági szereplők alacsony száma tekinthető, mely részben Pest megyén belüli elhelyezkedéséből adódik. Emellett nehézségeket okozhat, a Budapest és járási székhelyek munkaerő vonzásából adódó alvó település jelleg konzerválódása, ennek a folyamatnak a megfordításához elengedhetetlen stabil helyi gazdasági létrejötte, fejlesztése, melynek egyik lényeges eleme a térségi együttműködési kapcsolatok kiépítésében, fejlesztésében, az Fővárossal és az Agglomerációval való kapcsolatának javításában rejlik.

2.3.3. Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció

Pest megye közgyűlése 2013. november 29-i ülésén hagyta jóvá. Az elfogadott Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció - a jogszabályokkal összhangban - megfogalmazza a megye hosszútávra szóló (14 év) horizontális céljait és átfogó célját, valamint ezen túlmutató (20-25 év) jövőképét.

A Nemzetközi versenyképesség szempontjából kiemeli, hogy a metropolisztérségen belül „*Pest megye elsőszámú területfejlesztési prioritása a kiemelkedően jó életminőséget biztosító környezet megteremtése*”, ugyanis Európai szinten versenyképes metropoliszrégió csupán a vonzó élettér, természeti-, épített-és társadalmi-gazdasági környezetben jön létre. Pest megye jövőképe 2030 című fejezetben 7 éves időszakokra tervezett jövőképet, fő célkitűzéseket mutatja be. Ezek alapján összegzi a ciklus végére elérni kívánt állapotot.

„Célunk, hogy Pest megye gazdasága kiegyensúlyozott, több lábon álló legyen és hatékonyan használja ki a helyi adottságokat.”

A Koncepció megállapítja, hogy a megye szerkezeti adottságai nemcsak a versenyképes gazdasági infrastruktúra kiépítéséhez, de a természeti környezet megőrzéséhez és ezen belül a vonzó és élhető települési lakókörnyezet kialakításához is kiváló lehetőségeket nyújtanak. Átfogó célkitűzésként szerepel, hogy eddigi területpazarló, zöldterületet felélő, túlburjánzó agglomerációs település-fejlődést eredményező fejlesztési tevékenységeket tervezett, koordinált térségfejlesztéssel, takarékos területhasználattal, az épített és környezeti értékek megóvásával és fejlesztésével kell felváltani. Emellett olyan területhasználat kialakításának támogatása javasolt, mely az ökológiai, természeti és táji-, tájképi értékek megóvása mellett lehetőséget biztosít, megteremti a vidék gazdasági és társadalmi fejlődésének lehetőségét, a helyi gazdaságok erősödését.

„Pest megye határozottan állást foglal amellett, hogy a meglévő, táji, természeti-, épített környezeti, kulturális-, közösségi-és gazdasági értékeit meg kívánja védeni, a térség jövőbeni fejlődését azokra építi.”

A Zsámboki településfejlesztési program teljes mértékben figyelembe veszi és beépíti ezt a célkitűzést.

3. A MEGVALÓSÍTÁS KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A terv céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal

Az alpontban vizsgálandó, hogy a terv tartalmaz-e olyan elemeket, melyek ellentétben állnak a helyi, vagy magasabb szinten meghatározott környezetpolitikai célkitűzésekkel. A környezetpolitikai célokat magasabb szinten az ország területére, valamint 1-1 megyére, térségre készülő környezetvédelmi programok, helyi szinten a települési környezetvédelmi programok határozzák meg. Zsámbok község környezetvédelmi programja 2009-ben készült és jelenleg nem rendelkezik frissített verzióval. A korábban készült települési környezetvédelmi program még a II. Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban készült. (Jelen időszakra vonatkozóan a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program elhatározásai vonatkoznak.) Zsámbok község fenntartható fejlődés helyi programja 2011-ben készült el. Felülvizsgálatára szintén nem került sor.

3.1.1. IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program

Az Országgyűlés 2015. júniusában fogadta el a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Programot [27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015 - 2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról]. Magyarország környezeti fenntarthatóság elvéhez kapcsolódó 2015 - 2020 időszakra vonatkozó célkitűzéseit ez a program tartalmazza. A NKP IV. átfogó célkitűzése a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához való hozzájárulás biztosítása. Ennek elérése érdekében három célt tartalmaz:

- 1.) Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
- 2.) Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
- 3.) Az erőforrás - takarékoság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

A program horizontális célja a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

Az NKP IV. stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A konkrét, számszerű célokat a stratégiai területek tartalmazzák. A stratégiai célok megvalósítása azonban nem csupán környezetpolitikai feladat. A Program irányultsága ezért kettős: egyrészt a problémák gyökerének bemutatásával ösztönzi a hajtóerők pozitív irányú megváltoztatását, másrészt biztosítja a környezetügy terén ehhez szükséges intézkedések megtételét.

A Program stratégiai céljainak kibontását a környezeti elemekre, rendszerekre, illetve szektorokra irányuló stratégiai területek szolgálják. Egyes stratégiai területek több stratégiai cél eléréséhez is hozzájárulnak, ugyanakkor az áttekinthetőség és a végrehajtás elősegítése érdekében fontos szempont volt az átfedések elkerülése.

A Program stratégiai céljainak elérését a valamennyi stratégiai területtel összefüggő stratégiai eszközök segítik. Ezek közé tartozik a szemléletformálás, a terület - és településfejlesztés, valamint -rendezés, a tervezés, a szabályozás és ellenőrzés, az EU és nemzetközi együttműködés, a támogatás, illetve a kutatás - fejlesztés.

A NKP IV stratégiai területei:

- I. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
  - 1.) Levegőminőség javítása
  - 2.) A zajterhelés csökkentése
  - 3.) Vízhőminőség és egészség
  - 4.) Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés és hasznosítás
  - 5.) Környezet és egészség
  - 6.) Zöldfelületek védelme
  - 7.) Kémiai biztonság
  - 8.) Nukleáris biztonság, sugáregészségügy
- II. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
  - 1.) A biológiai sokféleség megőrzése, természet - és tájvédelem
  - 2.) Talajok védelme és fenntartható használata
  - 3.) Vizeink védelme és fenntartható használata
  - 4.) Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás
  - 5.) Környezeti kármentesítés
- III.. Az erőforrás - takarékoság és - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése
  - 1.) Erőforrás - takarékoság és - hatékonyság javítása
  - 2.) A fogyasztási környezeti hatásainak csökkentése
  - 3.) Energiatakarékoság és - hatékonyság javítása
  - 4.) Hulladékgazdálkodás
  - 5.) Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira
  - 6.) Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
  - 7.) Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai
  - 8.) Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai
  - 9.) Közlekedés és környezet
  - 10.) Turizmus - ökoturizmus

Az alábbi 1. számú táblázatban a NKP IV. stratégiai területekben megfogalmazott, a településtervezés területén érvényesíthető célok teljesülését értékeljük Zsámbok településrendezési eszközeinek felülvizsgálata során:

1. táblázat IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai területekben megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósulásának értékelése a zsámboki településrendezési eszközök rendszerében

A település rendezési eszközök megfelelése a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) célkitűzéseinek			
NKP célok		Illeszkedés	Célok teljesülése
Az életminőség és emberi egészség környezeti feltételeinek javítása			
Környezeti levegő minőségének javítása	Légszennyezettség kialakulásának megelőzése	-/0	A terv jelentős, a légszennyezettséggel kapcsolatos változásokat nem érint. Az elkerülő út terve kikerült a koncepcióból, amely a település belterületi levegőminőségének javulásához hozzájárulhatott volna.
	A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése	0	A jelentős légszennyezettség védendő területeket nem érint. A lakossági fűtés légszennyező hatásai településrendezési eszközökkel nem befolyásolhatók.
Zajterhelés csökkentése	A közlekedési létesítmények mentén csökkenjen azoknak a területeknek az aránya, ahol az egész napra számított átlagos zajterhelés 63 dB, az éjjeli 55 dB felett van. Prioritást kell élvezzenek azok az intézkedések, amelyek a problémás területek zajcsökkentésére irányulnak.	-/0	Az elkerülő út terve kikerült a koncepcióból, de ez azért lehetséges, mert a közigazgatási területen nincsenek olyan területek, ahol a zajterhelés mértéke meghaladja az előírt mértéket
	A határérték feletti zajterhelés megszüntetése az ipari és szolgáltató létesítmények környezetében	0	Nem ismert a településen határérték feletti zajt okozó ipari és szolgáltató létesítmény.
Vízminőség védelem	Közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának növelése	+	A módosítással érintett területek ellátása tiszta ivóvízzel biztosítható.
Szennyvízelvezet és és tisztítás	Szennyvízkezelés működtetése és fejlesztése	+	A településen a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése megtörtént.
Zöldfelületek védelme	Zöldfelületi elemek minőségi és mennyiségi fejlesztése	-	Részben megtartásra kerültek a zöldterületek, részben viszont újak is kerültek kijelölésre. A zöldterületbe sorolt területek nagysága kis mértékben (0,1ha) csökkent.
Természeti erőforrások és értékek védelme, fenntarthatósága			
Biológiai sokféleség megőrzése, táj- és természet-védelem	Védett természeti, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmények hatálya alá tartozó területek megőrzése	+	A lehatárolással érintett területek lehatárolása a településrendezési eszközökben aktualizálásra került.
	Földtani természeti értékek védelme	++	A lehatárolással érintett területek lehatárolása a településrendezési eszközökben aktualizálásra került. A települési elkerülő út kikerült a koncepcióból, ami ezen elemekre jelentős hatást gyakorolt volna.
	Tájpotenciál, -jelleg és – szerkezet védelme	++	
	Természetvédelmi oltalom alatt álló területek, értékek megóvása és fenntartása	++	A település külterületén új, természetközeli terület került kijelölésre (22,9 ha)

A település rendezési eszközök megfelelése a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) célkitűzéseinek			
NKP célok		Illeszkedés	Célok teljesülése
Talajvédelem	Talajkészletek mennyiségi és minőségi védelme, hosszú távú fenntartása	+	A talajkészletek védelme a tervben érvényesül. A terv újonnan beépítésre szánt fejlesztési területet nem tartalmaz.
Vízvédelem	Víz készletek mennyiségi és minőségi védelme, hosszú távú fenntartása	+	Az Alátámasztó javaslatok munkarész tartalmazza a pontosított országos vízminőség-védelmi területeket. A területfelhasználás rendszerének tervezésekor e területek figyelembevételre kerültek.
Kármegelőzés	Környezeti károk csökkentése és megelőzése	0	Környezeti károkról, szennyezett területekről a tervezés alá vonterületen
Kármentesítés	A szükséges kármentesítések elvégzése	0	Kármentesítés A szükséges kármentesítések nincs tudomásunk.
Erőforrás takarékoság, -hatékonyság fejlesztése zöld gazdaság			
Hulladék-gazdálkodás	Szelektív gyűjtés fejlesztése, a hasznosítás arányának növelése	0	A területeken keletkező hulladékok gyűjtése és kezelése bekapcsolható a települési hulladékgazdálkodási rendszerbe, ezáltal a megelőzés, a hasznosítás és ártalmatlanítás céljai elérhetők. A terv eszközeivel érdemben nem befolyásolható a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése.
Agrárkörnyezet	Természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok	+	Új közkert létrehozása (1,7 ha)
Erdőgazdálkodás	Az erdőterületek kiterjedésének növelése	+	A lehatárolással érintett területek lehatárolása a településrendezési eszközökben aktualizálásra került.
Ásványvagyon gazdálkodás	Az ásványi nyersanyagok kitermelése, hasznosítása során keletkező környezetterhelés csökkentése és a környezeti károk megelőzése	0	Zsámbok település nem érintett ásványi nyersanyag-vagyon kitermelésével.
Közlekedés és környezet	A közlekedési-szállítási igények csökkentése, az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése	-/0	Az elkerülő út terve kikerült a koncepcióból, de ez azért lehetséges, mert a közigazgatási területen nincsenek olyan területek, ahol a zajterhelés mértéke meghaladja az előírt mértéket
Turizmus (ökoturizmus)	Magas minőségű, élményszerű, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítása, az infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül.	++	A településrendezési eszközrendszer a természeti értékek védelmével tesz javaslatot a rekreációs rendeltetésű területekre. Célul tűzte ki ökoturisztikai szolgáltatások további fejlesztését.

++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között

+: tartalmazza, részleges kapcsolat a célok között

0: Nincs kapcsolat a célok között

! : hiányzó kapcsolat

—: nem illeszkedik

3.1.2. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

A II. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) a 2008 - 2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját. Három fő cselekvési irányt határoz meg:

- 1.) Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése,
- 2.) Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás,
- 3.) Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése. A 2. táblázatban a II. NÉS - ben nevesített azon célok teljesülését értékeljük a településrendezési eszközökben, melyek a településrendezés tárgykörébe tartoznak (akár érintőlegesen).

2. táblázat II. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott célkitűzések megvalósulásának értékelése a számboki településrendezési eszközök rendszerében

A település rendezési eszközök megfelelése a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) célkitűzéseinek		
NÉS célok	Illeszkedés	Célok teljesülése
Légszennyezettség kialakulásának megelőzése Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése	+	A terv szorgalmazza a vezetékes energiahordozók használatát, valamint javaslatokat tartalmaz a településen a megújuló energiaforrások használati lehetőségeire a hagyományos fűtési módokkal szemben. Az elkerülő út koncepciója kikerült. Jelentős mértékű természetközeli terület került kijelölésre (korábbi mezőgazdasági területen)
Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás	0/+	A terv javaslatokat fogalmaz meg az alternatív energiaforrások alkalmazására.

++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között

+: tartalmazza, részleges kapcsolat a célok között

0: Nincs kapcsolat a célok között

! : hiányzó kapcsolat

—: nem illeszkedik

3.1.3. Nemzeti Tájstratégia

A Nemzeti Tájstratégiát (NTS) az 1128/2017. (III.20.) Kormányhatározattal fogadták el. Az NTS a tájat az Európai Táj Egyezményben foglaltaknak megfelelően értelmezi. Az NTS egyik alapfeladata a társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló tájak védelme, kezelése és tervezése céljából az érdekelt helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek. A stratégia kidolgozása során a települések teljes közigazgatási területét, beleértve a víztesteket is a táj részének tekintjük.

Az első Nemzeti Tájstratégia küldetése az Európa Tanács által az Európai Tájegyezményben rögzített széleskörű feladat - meghatározás és a Tájegyezményben megfogalmazott elvek figyelembevételével az alábbi pontokban foglalható össze:

- 1.) Komplex holisztikus látásmód kialakítása és elfogadtatása a táj használatában, illetve a tájhasználatokkal érintettek körében.
- 2.) A tájat, mint az élővilág és benne az ember lételemét, a környezetminőség alapvető letéteményesét kell az ágazati politikák megalapozó szemléleti elemévé tenni és nem csak a szakágazati rendszerekben meghatározott kiemelt értékvédelmi szempontok alapján lehatárolt területeket és funkciókat kell védeni, megőrizni.
- 3.) Az ok-okozati következményeket feltárva a táj állapotát és a kiváltó hatásokat együtt kell kezelni, rámutatva tájhasználatból adódó felelősségvállalás szükségességére.

A stratégia a következő három *horizontális elvet* tartja szem előtt:

- Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
- Bölcs és takarékos területhasználat
- Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás

A stratégia célrendszere a következő három főcél köré csoportosul:

- I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
- II. Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás
- III. A tájidentitás növelése

A településrendezési eszközök készítésénél a II. stratégiai cél, az Élhető táj – élhető település - bölcs tájhasznosítás alcéljai értékelhetőek. A következő, 3. táblázatban ennek a célnak az illeszkedését vizsgáljuk.

3. táblázat *A Nemzeti Tájstratégiában megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósulásának értékelése aszámboki településrendezési eszközök rendszerében*

A település rendezési eszközök megfelelése a Nemzeti Tájstratégia célkitűzéseinek		
NTS célok	Illeszkedés	Célok teljesülése
Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás		
Klímaparát, értékörző település	+	A TRE új fejlesztési területeket nem határol le, a célkitűzés teljesül.
Tájba illesztett infrastruktúrák	++	A terv utak növénytelepítésére, fásítására javaslatot tesz. Jelentős mértékű természetközeli terület kijelölés (korábbi mezőgazdasági területeken).
Táji adottságokon alapuló termelési funkciók	0/+	A terv a táji adottságokhoz igazodva határolja le a mezőgazdasági területeken és az erdőterületeken belüli övezeteket.
Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók	++	Jelentős mértékű rekreációs terület kijelölés (korábbimezőgazdasági területeken).
Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók	0/+	A terv tartalmazza a természetvédelmi lehatárolással és egyéb korlátozással érintett területeket, melyeket a területhasználati rendszer kialakításánál figyelembe vettek.

++: hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a célok között

+: tartalmazza, részleges kapcsolat a célok között

0: Nincs kapcsolat a célok között

!: hiányzó kapcsolat

—: nem illeszkedik

3.1.4. Megfelelés területrendezési tervek környezeti célkitűzéseinek

A tervet érintő, figyelembe veendő területrendezési tervek:

- 1.) Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. tv.), (a továbbiakban: OTrT)
- 2.) Pest megye Közgyűlésének 5/2012. (V.10.) sz. rendeletével jóváhagyott Pest Megye Területrendezési Terve Megyei Szerkezeti Terve (továbbiakban: PMTrT)

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelés részletesen vizsgálatra került. (lásd: Településszerkezeti terv, határozat - tervezet 4.1. fejezet) Környezeti vonatkozásai miatt Zsámbok esetében az alábbi térségi övezetek emelendők ki:

- 1.) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- 2.) Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- 3.) Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
- 4.) Magterület övezete (országos ökológiai hálózat magterülete)
- 5.) Ökológiai folyosó övezete (országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó területe)
- 6.) Országos vízminőség - védelmi terület övezete
- 7.) Erdőtelepítésre javasolt terület

Megállapítható, hogy a településrendezési eszközök felülvizsgálatának elhatározásai illeszkednek az OTrT és a PMTrT környezeti célkitűzéseikhez. A tervezett területfelhasználás változások nem lépik túl a területi tervekben megengedett mértéket. A tervezett változások a környezeti tartalmú térségi övezeti tervlapok tartalmával is összhangban vannak.

3.2. A környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése és figyelembevétele a tervben

A környezeti értékelés hatásvizsgálati eszközként segíti, hogy a településrendezési eszközök készítési folyamata közben érvényre jussanak a környezeti érdekek. A terv elfogadható kompromisszumok megfogalmazásával segíti elő, hogy a tervezett változtatások minél inkább a település környezeti állapotának megőrzéséhez és javításához járuljanak hozzá. A környezeti alapállapot és a jellemző környezetterhelések vizsgálata a hatályos előírások, követelmények tükrében történt. A részletes vizsgálat lehetővé tette, hogy a felmerülő környezeti konfliktusok azonosításra kerüljenek és a tervezési folyamat során feloldásra kerüljenek. Az ország területén jelen időszakban elérendő környezeti célkitűzéseket a IV. Környezetvédelmi Programban fogadta el az Országgyűlés. A fenti dokumentumokban rögzített környezetvédelmi célok megjelenése a tervben az előző pontban szereplő táblázatokban részletesen értékelésre került.

3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból

A terv illeszkedését más, releváns tervekhez, programokhoz, stratégiákhoz a 2.3, valamint a 3.1. fejezetekben részletesen elemeztük. További feladatot jelent, hogy a tervben vizsgáljuk. A tervezett településrendezési eszközök a jelenlegi területhasználatához képest tervezett változtatásai egymás megvalósulását nem zárják ki, illetve nem zavarják a megfogalmazott, különböző célok lehetséges egymásra hatását, illetve ezek összhangját.

3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.4.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv, megvalósítása jelentősen befolyásol

A településszerkezeti és szabályozási terv megvalósulása esetén várható környezeti hatások a követelményeknek megfelelően a környezeti elemek és rendszereik szerint, és a jelentős környezeti hatások figyelembevételével értékelhetők.

A településfejlesztési koncepció - és a településrendezési eszközök felülvizsgálatára egymást követő tervezési folyamatban kerül sor. A Településfejlesztési koncepcióhoz a településrendezési kódex tartalmi követelményei szerinti „Megalapozó vizsgálatok” készültek, amelyek a településrendezési eszközrendszerhez kiegészítésre kerültek a szükséges mélységben. A településrendezési eszközök készítéséhez ismételten megkért államigazgatási szervek adatszolgáltatásai alapján a vizsgálatoknak a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges mélységű kiegészítésére, pontosítására az Alátámasztó javaslatok munkarészekben került sor. A „Megalapozó vizsgálatok” és az ” Alátámasztó javaslatok” a tervezési területen a környezeti elemeinek állapotát és a környezeti hatótényezőket részletesen feltárták. A településrendezési eszközökben foglalt tervi elhatározások várható környezeti hatásait a „Alátámasztó javaslatok” szakági javaslatai, a „Tájrendezési javaslatok”, a „Zöldfelületi javaslatok”, valamint a „Környezeti hatások és feltételek” c. fejezetek tartalmazzák, de a „Közművesítési és hírközlési javaslatok” és „Közlekedési javaslatok” fejezetek is tartalmazzák olyan javaslatokat, amelyek kedvezőtlen környezeti hatások csökkentését, ill. elkerülését eredményezik.

Az előbbieken ismertetett munkarészek fejezeteiben azonosításra kerültek a rendelkezésre álló adatok alapján a változtatással érintett területek környezeti állapotának jellemzői, konfliktusai. (Jelen fejezetben még egyszer nem ismétljük meg ezen fejezeteket.)

3.4.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása

A táj terhelhetőségét alapvetően meghatározza a tájstabilitás, illetve ennek részeként az érzékenység. Az alábbiakban áttekintjük ezek releváns területi vonatkozásait:

3.4.2.1. Környezeti levegő

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet szerint Zsámbok a „10. Az ország többi területe, kivéve a kijelölt városokat” légszennyezettségi zónába tartozik. Eszerint a település közigazgatási területe az egyes légszennyező anyagok szerint az alábbi zónacsoportokba tartozik:

	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	Benzol	Talaj- közeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)- pirén (BaP)
Zsámbok	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

B csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a

levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a tűréshatárt meghaladja.

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső

vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az

alsó vizsgálati küszöb között van.

O-I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A település területen található gazdasági objektumok számottevő légszennyezéssel járó ipari tevékenységet nem folytatnak. A lakossági gázellátási program gyorsütemű megvalósításának eredményeként a településen a hőenergia termelés során jelentős mértékben csökkent a kén-dioxid és a szilárd légszennyező anyag kibocsátás. A település levegőminőség állapotában a közlekedés nem okoz számottevő légszennyezés terhelést, annak ellenére, hogy áthalad rajta a térség forgalma, az M3, 30-as út és 31-es út között. A településen tervezett fejlesztésektől oly mértékű forgalmi változások nem várhatók, melyek a meglévő légszennyezés terhelést számottevően befolyásolnák.

A településen a legjelentősebb és legközvetlenebb környezeti hatást a forgalmi eredetű terhelések jelentik. A községet átszelő 3105-ös főút forgalmából adódó levegőszennyezettség közepesnek minősíthető, bár határérték túllépést is regisztráltak a mérések. A Fő úttal közvetlenül szomszédos lakóterületeket terheli a járművek által kibocsátott égéstermékek egészségkárosító hatása, zaja. A levegőminőség állapotát kedvezően befolyásolhatja a település jó átszellőzöttsége.

A településen a legjelentősebb és legközvetlenebb környezeti hatást a forgalmi eredetű terhelések jelentik. A községet átszelő 3105-ös főút forgalmából adódó levegőszennyezettség közepesnek minősíthető, bár határérték túllépést is regisztráltak a mérések. A Fő úttal közvetlenül szomszédos lakóterületeket terheli a járművek által kibocsátott égéstermékek egészségkárosító hatása, zaja. A levegőminőség állapotát kedvezően befolyásolhatja a település jó átszellőzöttsége.

A településen gáztüzelés jellemző, de előfordul a szén, olaj és fatüzelés is, valamint ezek kombinációi (vegyes tüzelésű rendszerek). Bejelentésre kötelezett szennyező pontforrás nincs. A szomszédos településeken nincs olyan szennyező forrás, ami számottevő hatást gyakorol Zsámbok területén élőkre. Az időszakosan fedetlen földfelszínek diffúz forrásként terhelik a környezetet, ami száraz időszakban és a vegetációs perióduson kívül jelentős lehet. A közterületek – főleg a burkolt felszínek – tisztán tartása a porterhelést számottevően csökkenti.

A parlagterületek kiterjedése jelentős, ami a vegetációs periódusban komoly pollenterhelést okozhat. Jellemző az aranyvessző és a selyemkóró általános elterjedtsége. A településen belül továbbra is engedélyezett az égetés, annak ellenére, hogy a komposzt jellegű hulladék heti elszállítása megoldott. A település területén tehát az időszakos égetés továbbra is előfordul.

3.4.2.2. Földtani közeg, talaj és víz

Az OTrT és az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv adatszolgáltatása szerint a településen található kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek egyaránt találhatóak. A település teljes közigazgatási területe nitrátérzékeny területnek minősül. A közigazgatási területen nem tartanak nyilván feltárt talajszennyeződéssel érintett területeket.

Zsámbok belterületének nagy része az OTrT-ben lehatárolt „az országos vízminőség-védelmi terület övezetébe” tartozik. A település közigazgatási területét nem érinti vízbázis hidrogeológiai védőterülete, védőövezete.

3.4.2.3. Zajtól védendő objektumok

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól alapján zajtól védendő környezet: olyan védendő terület és védendő épület, helyiség, amely emberi tartózkodásra, tevékenység végzésére szolgál, és ahol az emberi tevékenység zavarásának megakadályozása vagy az emberi egészség védelme érdekében a környezeti zaj, rezgés mértékét korlátozni kell. Zajtól védendő területek a településrendezési terv szerinti lakó -, üdülő -, vegyes területek; a különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, az egészségügyi területek, a rekreációs rendeltetésű területek; a zöldterületek; valamint a gazdasági területnek azon részei, ahol zajtól védendő helyiségek (pl. étterem, szolgálati lakás) helyezkedik el. Így összességében a zajterhelésre érzékeny területek nagyrészt lefedik a levegőterhelésre érzékeny területeket.

Zsámbok településen kiemelt zajforrás nem található.

3.4.2.4. Táj- és természetvédelmi szempontból érzékeny területek

A település közigazgatási külterületén nem található olyan terület mely hazai védett területi besorolást (Nemzeti Park, Tájvédelmi Körzet, Védett Terület, Helyi védett terület), vagy európai közösségi szintű védelmet élvezne (pl.: Natura 2000). A belterület ÉNy-i szélén egy földvár található, mely a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. értelmében (ex lege) védett, vagyis országos jelentőségű természetvédelmi terület. A védett földvár által érintett terület a 097/6 hrsz-ú ingatlanon található.

Az országos ökológiai hálózatnak a településre eső részterületei magterület és ökológiai folyosó alövezetbe kerültek besorolásra. Az érintett ökológiai hálózati területek elsősorban a Hajta-patak menti területeken találhatóak. A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek közé szintén a Hajta-patak menti jellemzően rét és nádas területek tartoznak.

3.4.3. Fenálló környezeti konfliktusok

A településen nincsenek jelentősebb tájhasználati konfliktusok. Az öröklött mezőgazdaság szerkezetéből adódó tájhasználati problémák közt említendő, hogy olyan nagy(táblás) összefüggő mezőgazdasági területek találhatóak a településen, melyeket

aligtagolnak véderdők, mezővédő fasorok, itt nagy a defláció veszélye. Az intenzív mezőgazdálkodással együtt járó kemikáliák felhasználása problémák forrása lehet. A településen keletkező, elszállított és kezelt hulladékból származó zöldhulladék komposztot elenyésző mértékben, a szennyvíz iszapot egyáltalán nem használják fel. Ezzel a műtrágya felhasználás mérsékelhető lehetne. A mezőgazdasági művelés módja jelentős hatással van a település természetes életközösségeire. Minőségüket, színtettségüket, érzékenységüket leginkább az agrártevékenység befolyásolja. A közlekedési útvonalak menti intenzív beépítésű területeket nem érik számottevő környezeti terhelések.

A külterületek ismételten feléledő problémája az illegális inert települési és esetenként veszélyes hulladék kihelyezés.

Az egyes elavult fűtési rendszerek főként a téli időszakban veszélyeztetik a levegő minőségét, a hulladék- és avarégetés általában kis mennyiségben, de esetenként rendkívül kockázatos légszennyező anyagokat juttat a környezeti levegőbe (pl. PAH vegyületek, dioxinok), illetve jellemzően a toxikus porok előfordulását növeli. Erre az időjárási viszonyok ráerősíthetnek egészségre és így káros lokális levegőminőségi állapotot hozhatnak létre.

3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételével vagy környezetterhelés közvetlen előidézésével járó változtatások

A következő hatótényezők nevesíthetők a tervezett változtatások kapcsán:

- 1.) új épületek, építmények területfoglalása,
- 2.) burkolt felületek területfoglalása,
- 3.) növényzet, fás növényállomány irtása,
- 4.) növekvő közműigény (fokozódó vízfelhasználás, elektromos energiafelhasználás, szennyvíz keletkezés növekedése),
- 5.) építkezésből származó zaj, rezgés, levegőterhelés.

3.5.2. Társadalmi, gazdasági folyamatokat kiváltó, ösztönöző változtatások, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

következő hatótényezők nevesíthetők a tervezett változtatások kapcsán:

- új munkahelyek létesülnek az eddig még nem beépült fejlesztési területek megvalósítása esetén,

3.6. A terv megvalósulása esetén a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A következő hatótényezők nevesíthetők a tervezett változtatások kapcsán:

- 1.) Új munkahelyek létesülnek az eddig még nem beépült fejlesztési területek megvalósítása esetén,
- 2.) A természetközeli területek mennyiségének jelentős emelkedése (22,9 ha)
- 3.) A biológiai aktivitásérték településszintű növekedése

3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés

Új, beépítésre szánt (különleges, sportcélú) terület a korábbi közpark területén											
Környezeti elemenként					Környezeti rendszerenként					Natura 2000 területekre	Érintett emberekre
Föld	Környezeti levegő	Víz	Élővilág	Épített környezet	Tájra	Településre	Klimára	Természetes folyamatok	Biodiverzitás		
-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	0	+
<p>A lakóterületek intenzívebb beépíthetősége több környezeti elem és környezeti hatótényező szempontjából kedvezőtlen változás. A kevésbé intenzív lakóterületi beépítés kisebb mértékű környezeti terhelést, ill. káros anyag, hulladék kibocsátást eredményez. Az intenzívebb beépítés következtében kevesebb zöldfelület alakul ki a telkeken ez mind a biodiverzitás, mind a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai elleni védekezés tekintetében kedvezőtlenebb lehetőségeket eredményezhet. Kompenzáció szükséges.</p>											

Beépítésre szánt területek visszaminősítése zöld-, illetve és mezőgazdasági területté											
Környezeti elemenként					Környezeti rendszerenként					Natura 2000 területekre	Érintett emberekre
Föld	Környezeti levegő	Víz	Élővilág	Épített környezet	Tájra	Településre	Klimára	Természetes folyamatok	Biodiverzitás		
+	+	+	++	0	0/+	+	++	+	++	0/+	+
<p>A beépítésre szánt területek visszaminősítése beépítésre nem szánt területté hozzájárul a 3.5.1. fejezetben bemutatott mesterséges hatások elkerülésére, mérséklésére. A kevésbé intenzív területhasználat mind a környezeti elemek, mind az érintett emberi és természeti közösségek és a település állapotát pozitívan befolyásolhatja. A mezőgazdasági hasznosítás esetén érdemes az ökológiai gazdálkodás lehetőségeivel is foglalkozni, amely tovább növelheti a pozitív hatásokat.</p>											

Rekreációs funkciók bővítése											
Környezeti elemenként					Környezeti rendszerenként					Natura 2000 területekre	Érintett emberekre
Föld	Környezeti levegő	Víz	Élővilág	Épített környezet	Tájra	Településre	Klimára	Természetes folyamatok	Biodiverzitás		
-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	0	+
<p>Mind a külterületi, mind a belterületi rekreációs övezetek kialakítása hozzájárulhat az épített környezet szolgáltatási színvonalának fejlesztéséhez. Leginkább település lakosságának életkörülményeit fejleszthetik ezek a változtatások, de tekintettel arra, hogy ezen területek használata várhatóan kevésbé intenzív, így ez kisebb mértékű környezeti terhelést, ill. káros anyag, hulladék kibocsátást eredményezhet. Ez utóbbi cél eléréséhez a szükséges fejlesztések (pl. hulladékgyűjtők kihelyezése) nem kerülhetők el.</p>											

A hagyományos mezőgazdasági tájhasználat átminősítése, a természeti értékek védelme érdekében, korlátozott funkciójú természetközeli terület kategóriába

Környezeti elemenként					Környezeti rendszerenként					Natura 2000 területekre	Érintett emberekre
Föld	Környezeti levegő	Víz	Élővilág	Épített környezet	Tájra	Településre	Klimára	Természetes folyamatok	Biodiverzitás		
++	++	++	+	0	+	0/+	+	++	++	+	+
<p>A külterületek kevésbé intenzív használata (konvencionális agrotechnikák) több környezeti elem és környezeti hatótényező szempontjából kedvező változás. A kevésbé intenzív lakóterületi beépítés kisebb mértékű környezeti terhelést, ill. káros anyag, hulladék kibocsátást eredményez. Az átminősítés jelentősen hozzájárul az ökológiai hálózatok fenntartásához és megerősítéséhez, ami jótékony hatású az összes természetes környezeti elemre és rendszereire. A kapcsolati hálózat erősítése távolabbi védett területek biodiverzitásának megőrzéséhez is hozzájárulhat. A terület a Hajta patak mentén a felszíni víz minőségét javíthatja. A megtelepedő növényvilág az üvegház hatású gázok eliminálását segítheti. Szükséges lehet a pozitív változásokat gyengítő illegális hulladéklerakások megelőzése.</p>											

3.6.2. Közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése

- **Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése: NEM VÁRHATÓ**

Annak ellenére, hogy új beépítésre szánt területek kerültek kijelölésre jelentős környezeti problémák és konfliktusok megjelenése nem várható, mert a fejlesztés helyszínén az elveszített zöldterület kompenzációjára is sor kerül.

- **Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése vagy korlátozása: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett területfelhasználási rendszer nem befolyásolja negatívan a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeit, feltételeit.

- **A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartása vagy létrehozása: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett területfelhasználás változások a hagyományos, védendő településszerkezet megtartását segítik, a település lakosságának igényeinek kielégítésével párhuzamosan.

- **Olyan helyi társadalmi - kulturális, gazdasági - gazdálkodási hagyományok gyengítése, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodnak: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett területfelhasználási rendszer nem gyengíti a helyi társadalmi - kulturális, gazdasági/gazdálkodási hagyományokat.

- **A természeti erőforrások megújulásának korlátozása: NEM VÁRHATÓ**

A természeti erőforrások megújulása tekintetében kedvezőtlen hatás nem várható. Új, jelentős területet érintő természetközeli terület kijelölésére került sor. Az ökológiai hálózat elemeit jelentősen érintő elkerülő út kikerült a koncepcióból. A településrendezési eszközök

esetében jellemzően nem kerül sor termőföld végleges más célú hasznosítására. A tervezett módosítások vízbázis védőterületeit, hidrogeológiai védőövezeteit nem érintik. stb.

- **A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása: NEM VÁRHATÓ**

A tervezett változtatások hatására nem várható a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása.

3.7. A terv értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása

A települést érő közvetlen, valamint közvetett hatások alapján, a terv megvalósulása esetében jelentős mértékben nem várható a környezeti elemek, rendszerek igénybevétele, a korábbi gyakorlat drasztikus megváltozása. A közigazgatási területen, a településrendezési eszközök szerint elhelyezhető létesítmények, rendeltetések, valamint betartandó környezeti feltételek teljesítése esetén nem várható jelentős környezetterheléssel járó létesítmény megjelenése. A terv feltárta a terület használatát korlátozó, védelmi lehatárolással érintett területeket, ezeket figyelembe veszi.

A tervezett változtatások következtében a közigazgatási területen a biológiai aktivitás érték nem csökkent. Védett vagy védelemre tervezett természeti értéket, tájképi értéket nem veszélyeztetnek a tervezett változtatások.

3.8. A kulturális örökségre gyakorolt hatás részletes értékelése

A Zsámbok területén nyilvántartott régészeti lelőhelyek az emberiség és a magyarság történetének, települési viszonyainak, életmódjának fontos bizonyítékai. Bármilyen infrastrukturális vagy egyéb beruházás tervezése esetében kiemelt figyelmet kell fordítani a földben rejlő régészeti emlékanyagra, legyen szó nyilvántartott régészeti lelőhelyről vagy régészeti érdekű területről. A kedvező településföldrajzi adottságok miatt régészeti leletek váratlan előkerülése a település területének nagy részén várható. A településrendezési terv és helyi építési szabályzatának módosítása az alábbi kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelt ingatlanok területét érinti:

1. Zsámbok 717. hrsz: régészeti lelőhely (Belterület) [26522]
2. Zsámbok 1104 hrsz: régészeti lelőhely (Belterület) [26522]
3. Zsámbok 057/34 hrsz: régészeti lelőhely (Köpüs kút) [26539], (Tófüle-dűlő) [26540]
4. Zsámbok 097/11 hrsz: régészeti lelőhely (Bögő-völgy) [26526]
5. Zsámbok 1086 hrsz: 7526 számú műemléki környezet (MK) [29788], régészeti lelőhely (Belterület) [29788]
6. Zsámbok 1076/2 hrsz: 9193. számú műemlék (Lakóház és gazd. épület, I. bírság kat.) [7627]

Az következő oldalon bemutatott összefoglaló táblázatban az módosítással kapcsolatos hatásokat részletesen értékeljük.

No.	Ingtalan nyilvántartás	Vonatkozó tervi sorsz.	Besorolás módosítás	Várható hatás	Megjegyzés
1.	717 hrsz.	1.	Lf →Vt	0	Változtatás káros hatást várhatóan nem okoz
2.	1104 hrsz.	4.	Ksp →Kre	0	Változtatás káros hatást várhatóan nem okoz
3.	057/34 hrsz.	9.	Má →Kbre	0	Változtatás káros hatást várhatóan nem okoz
4.	097/11 hrsz.	11.	Má →V	0/-	Vízgazdálkodási terület, földmunkavégzés kizárólag régészeti feltárással végezhető
5.	1086 hrsz.	2.	Lf →Vt	0	Változtatás káros hatást várhatóan nem okoz
6.	1076/2 hrsz.	12.	Lf →Vt	0	A változtatás a műemlék épületet nem érinti

A fejlesztések tervezésénél kiemelten fontos figyelembe venni a változtatásokkal érintett területeken lévő kulturális örökség védelmét és fenntartható megőrzését. A tervezett besorolás változások jellemzően nem veszélyeztetik a fent bemutatott kulturális örökségvédelmi területeket, illetve ezen belül a lelőhelyeken előkerülő régészeti emlékeket. Ez utóbbiak esetében azonban figyelembe kell venni, hogy a területek szükségszerű feltárása lelassíthatja vagy megakadályozhatja a tervbe vett beruházások létrejöttét. Tanácsos tehát a régészeti lelőhelyeket és régészeti érdekű területeket kihagyni a nagyobb szabású fejlesztési tervekből. Amennyiben ez nem lehetséges, hosszan elhúzódó feltárásokkal kell számolni.

4. A TERV KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSAINAK ELKERÜLÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A településrendezési eszközök módosítása nem tartalmaz olyan új tervi elemet, amely magasabbrendű környezetvédelmi célkitűzésekkel ellentétes lenne. A tervben foglalt javaslatok, az építés feltételeként meghatározott szabályok a negatív környezeti hatások minimalizálását segítik elő. Hozzájárulnak, hogy jelentős közvetlen, vagy közvetett negatív környezeti hatás, környezetkárosodás ne következzen be. A vonatkozó jogszabályok és a HÉSZ előírásainak betartása, a terv alátámasztó munkarészeiben megfogalmazásra kerülő, a környezetminőség megőrzését, javítását célzó javaslatok, feltételek figyelembe vétele esetén a terv megvalósulása a környezetminőség jelentős romlásához, a környezeti elemek jelentős károsodásához nem vezethet.

Tervi elemek, melyek környezetre gyakorolt negatív hatása a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során további intézkedésekkel mérsékelhető, illetve kiküszöbölhető:

7. A közterületek rendezésekor, építésekor, átépítésekor mind ökológiai - , mind településképi - , mind klímavédelmi szempontból törekedni kell növényzet, lehetőleg többszintű növényzet kialakítására, fasorok, facsoportok telepítésére.
8. A klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében is a telkek zöldfelületként kialakítandó részein az építési engedélyezés során a zöldfelületek szakszerű kialakítását, különösen a közcélú intézményi - és gazdasági területeken meg kell követelni.
9. Ösztönzendő a klímabarát - az alkalmazkodást segítő, az éghajlatváltozás hatásait mérsékelő - építészeti megoldások (pl. zöldhomlokzatok, extenzív zöldtetők, az árnyékoló, fényvisszaverő felületek, a csapadékvíz talajba szivárgását, elpárolgást lehetővé tevő vízáteresztő felületek, burkolatok kialakítása, továbbá a közterületeken vízfelületek, zöldfelületek növelésének előnyben részesítése a fejlesztések során (közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek építése, átépítése, korszerűsítése). Magánberuházások esetén is javasolt ilyen vállalások ösztönzése.

A tervben a várható káros hatások feltárássra kerültek, a szakági tervezői javaslatok beépültek a tervbe. Ezen javaslatok legfontosabb elemei az előző pontokban ismertetésre kerültek.

5. JAVASLAT KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA

További intézkedések, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében:

1. A környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának érvényt kell szerezni,
2. Kötelező növénytelepítések megvalósítása a tervezett fejlesztési területek megvalósításával egyidejűleg,
3. Az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.
4. A csapadékvizek minél nagyobb részének településen belüli megtartásának, illetve a felesleg szabályos elvezetésének fejlesztése.
5. Illegális hulladéklerakások, valamint káros zaj és levegőszennyezések elkerülése.
6. Hulladékhasznosítás és újrahasználat fejlesztése, valamint a házi és települési komposzt használatának ösztönzése. Nulla hulladék mint cél.
7. Megújuló energiaforrások hasznosítása az energia megőrző fejlesztések ösztönzése, az energiapazarló technológiák és gyakorlatok kivezetése.
8. Bel- és külterületi hulladék, illetve avarégetés (fűtés) szigorú tiltása.
9. A táji és természeti értékek megismertetése a település lakosaival a lehető legszélesebb körben.
10. Ökológiai mezőgazdálkodás és helyi termékek megjelenésének ösztönzése.
11. Természetközeli és védett területek és táji értékek hosszútávú megőrzése, védelme.
12. A fenntarthatóság elveinek beépítése a településfejlesztés kivitelezésébe. Körkörös gazdálkodás elveinek figyelembe vétele.
13. A lakosság folyamatos tájékoztatása, környezeti nevelés elősegítése.
14. Környezetkímélő közlekedési lehetőségek fejlesztése, összehangolása.
15. Környezetmonitoring fejlesztése

6. MONITOROZÁSI JAVASLATOK

A monitorozás célja a környezeti elemek és rendszereik állapotában történő időbeni változások kimutatása. A monitorozásra településrendezési terv esetében a tervek felülvizsgálatakor nyílik lehetőség. Az állapotváltozások kimutatásához, a környezeti hatások számszerű, pontos meghatározásához a településrendezési terv készítésekor kevés adat állt rendelkezésre.

A közutakra vonatkozó forgalomszámlálási adatok, valamint a zajterhelések, illetve levegőszennyezettségi adatok számítása mérhető és ellenőrizhető adatokkal szolgál. A terv felülvizsgálata során a létesítést követő mérési eredményekkel, forgalomszámlálási adatokkal összevethetők.

A művelésből kivont területek nagyságának, a lakó - és gazdasági épületek számának változása is lehet indikátor. A monitorozás tárgya a környezeti vizsgálat tárgyát képező terv elfogadása után épült épületek funkciójának és számának alakulása.

A település felszíni és felszín alatti vizeinek állapota akár néhány komponens (pl. nitrát, vezetőképesség, KOI) vizsgálatával követhető lehet. Fontos indikátor lehet ezen felül az érzékeny növény és állatfajok előfordulásának felmérése. Az időszakos flóra illetve fauna felvételezés, illetve a szinkron megfigyelések hozzájárulhatnak a változások előre jelzéséhez és értékeléséhez.

A településen található kondicionáló felületek változásának követésére szolgál az ún. „biológiai aktivitásérték”. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 2006. évi márciusi módosítása a takarékos területgazdálkodás ösztönzése érdekében előírja, hogy újonnan beépítésre szánt területek kijelölése csak oly módon történhet, hogy az adott település közigazgatási területén a biológiai aktivitás érték (BAÉ) nem csökkenhet. Jelen tervben történt beépítésre szánt terület kijelölése, így az alátámasztó munkarészben kiszámításra került a BAÉ. Az érték a változtatások során növekedett.

7. ÖSSZEFOGLALÓ

Zsámbok Község új településrendezési eszközeinek értékelését környezeti szempontok alapján értékeltük. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak csökkentése, a természeti és épített örökség értékeinek megőrzése, a település természeti arculatának védelme mellett.

A környezeti vizsgálat célja, hogy a terv megvalósulása során várható környezeti következményeket feltárja. Hozzájárul ahhoz, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változtatások a döntéshozás korai fázisában felismerhetők legyenek. A vizsgálat eredménye lehetőséget ad rá, hogy a környezeti elemek és rendszereik, az emberek egészségi állapota és életminőségének védelme érdekében szükség esetén további intézkedések, feltételek a tervbe beépítésre kerülhessenek. Jelen környezeti vizsgálat Zsámbok településrendezési eszközeinek elkészítéséből a jelenlegi hatályos Településszerkezeti tervhez képest módosuló területfelhasználású területeket vette figyelembe, melyek a környezeti elemek, valamint a környezeti hatótényezők tekintetében jelentősebb hatással bírnak.

A vizsgálat megállapításai alapján a településrendezési eszközök módosítása nem tartalmaz olyan tervi elemet, amely magasabb rendű környezetvédelmi célkitűzésekkel ellentétes lenne. A környezeti vizsgálat értékelése nem azonosított a településrendezési eszközök módosításai között olyan tervi elemet, amely várhatóan jelentős negatív hatással lenne a környezeti elemekre, a környezeti elemek rendszereire, folyamataira. A környezeti értékelés során kirajzolódtak azon tervi elemek, melyek környezetre gyakorolt negatív hatása a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során további intézkedésekkel mérsékelhető, illetve kiküszöbölhető:

- A közterületek rendezésekor, építésekor, átépítésekor mind ökológiai, mind településkép, mind klímavédelmi szempontból törekedni kell növényzet, lehetőleg többszintű növényzet kialakítására, fasorok, facsoportok telepítésére,
- A klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében a telkek zöldfelületként kialakítandó részein az engedélyezés során a zöldfelületek szakszerű kialakítását, különösen a közcélú intézményi és gazdasági területeken meg kell követelni,
- Ösztönzendő a klímabarát az alkalmazkodást segítő, az éghajlatváltozás hatásait mérsékelő építészeti megoldások (pl. zöldhomlokzatok, extenzív zöldtetők, az árnyékoló, fényvisszaverő felületek, a csapadékvíz gyűjtők, illetve szivárgását, elpárolgást segítő vízáteresztő felületek kialakítása, a közterületeken vízfelületek, zöldfelületek növelése) előnyben részesítése a fejlesztések során.
- Fejleszteni és óvni szükséges a természetes életközösségeknek helyet adó (pl. ökológiai folyosók) terület használatokat és ösztönözni kell az ezeket fenntartó támogató tevékenységeket és elhelyezésüket (pl. ökológiai gazdálkodás, helyi értékek és termékek, tanösvény stb.)
- A fejlesztések esetében figyelembe kell venni a fenntarthatóság követelményeit a szennyezések kialakulásának kockázatát és a döntések hatását a klímaváltozásra. A környezeti vizsgálat további intézkedésekre tett javaslatot (ld. 5. fejezet), amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők.

Összegzésként megállapítható, hogy az előírt szabályoknak megfelelő és a magasabb szintű fejlesztési koncepciókhoz igazodó tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket és rendszereiket érő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését szolgálják, a táji, természeti értékek védelmét biztosítani kívánják.

8. MELLÉKLET

A 2020. február 14-én kiküldött Környezeti vizsgálat hatósági véleményezésére visszaküldött válaszok másolatai